ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2018/612 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 7ης Απριλίου 2016

σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA 28876 — 2012/C (ex CP 202/2009) την οποία χορήγησε η Ελλάδα στον Σταθμό Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2018) 1978]

(Το κείμενο στην ελληνική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Στις 23 Μαρτίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε τελική απόφαση ([1]) (εφεξής «τελική απόφαση») με την οποία συμπέρανε ότι η Ελλάδα έθεσε παρανόμως σε εφαρμογή, κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ασυμβίβαστα μέτρα ενίσχυσης υπέρ του Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά ΑΕ («ΣΕΠ») και της μητρικής εταιρείας και πιστωτή του, Cosco Pacific Limited («Cosco»), και έδωσε εντολή κατάργησης των μέτρων ενίσχυσης και ανάκτησης των σχετικών ενισχύσεων.

(2) Στις 2 Ιουνίου 2015, η Ελλάδα προσέφυγε κατά της απόφασης της Επιτροπής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

2.1. Η τελική απόφαση

(3) Το 2009, η Επιτροπή έλαβε καταγγελίες σχετικά με ορισμένα φορολογικά μέτρα που χορηγήθηκαν από τον νόμο 3755/2009 (εφεξής «ο Νόμος») στον παραχωρησιούχο ενός τμήματος του λιμένα Πειραιά, την Cosco και τη θυγατρική της ΣΕΠ ([2]). Οι εν λόγω απαλλαγές σχετίζονται με την αρχική σύμβαση παραχώρησης του 2008. Στις 11 Ιουλίου 2012, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας διατυπώνοντας αμφιβολίες σχετικά με τις εν λόγω φοροαπαλλαγές («κίνηση επίσημης διαδικασίας») ([3]). Στις 23 Μαρτίου 2015, η Επιτροπή περάτωσε την επίσημη διαδικασία έρευνας της υπόθεσης και συμπέρανε ότι τα ακόλουθα μέτρα συνιστούν παράνομη και ασυμβίβαστη κρατική ενίσχυση ([4]):

— Απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος επί δεδουλευμένων τόκων μέχρι την ημερομηνία έναρξης της λειτουργίας του προβλήτα III,

— Δικαίωμα επιστροφής του πιστωθέντος ΦΠΑ ανεξάρτητα από το στάδιο της ολοκλήρωσης του αντικειμένου της σύμβασης· ορισμός της έννοιας του «επενδυτικού αγαθού» για τους σκοπούς των κανόνων περί ΦΠΑ· δικαίωμα για τόκους υπερημερίας από την πρώτη ημέρα μετά την 60ή ημέρα από την αίτηση επιστροφής του ΦΠΑ,

— Μεταφορά ζημιών εις νέον χωρίς χρονικό περιορισμό,

— Επιλογή μεταξύ τριών μεθόδων απόσβεσης όσον αφορά τις επενδυτικές δαπάνες για την ανακατασκευή του προβλήτα II και την κατασκευή του προβλήτα III,

— Απαλλαγή από τέλη χαρτοσήμου επί των συμφωνιών δανειοδότησης καθώς και οποιασδήποτε συμπληρωματικής συμφωνίας για τη χρηματοδότηση του έργου,

— Απαλλαγή από φόρους, τέλη χαρτοσήμου, εισφορές και τυχόν δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων για τις συμβάσεις μεταξύ των πιστωτών των δανειακών συμβάσεων βάσει των οποίων μεταβιβάζονται οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτές,

([1]) ΕΕ L 269 της 15.10.2015, σ. 93.
([2]) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 10 έως 19 της τελικής απόφασης της Επιτροπής
([3]) ΕΕ C 301 της 5.10.2012, σ. 55.
([4]) Βλέπε άρθρο 1 της τελικής απόφασης.

— Απαλλαγή από τέλη χαρτοσήμου για κάθε οικονομική αντιστάθμιση που καταβάλλεται από τον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς («ΟΛΠ») στον ΣΕΠ δυνάμει της σύμβασης παραχώρησης, πράγμα που είναι εκτός του πεδίου εφαρμογής του κώδικα ΦΠΑ,

— Προστασία στο πλαίσιο του ειδικού προστατευτικού καθεστώτος για τις ξένες επενδύσεις.

(4) Στην ίδια απόφαση, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Ελλάδα δεν χορήγησε ενίσχυση απαλλάσσοντας τον ΣΕΠ από τους κανόνες τους σχετικούς με την αναγκαστική απαλλοτρίωση ([1]).

2.2. **Το υπό αξιολόγηση μέτρο: απαλλαγή από τα τέλη χαρτοσήμου για αποζημιώσεις που καταβάλλονται από τον ΟΛΠ στον ΣΕΠ** ([2])

(5) Όσον αφορά την απαλλαγή από τα τέλη χαρτοσήμου για τις αποζημιώσεις που καταβάλλονται από τον ΟΛΠ στον ΣΕΠ, στην τελική απόφαση η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το μέτρο αυτό ενείχε επιλεκτικό πλεονέκτημα υπέρ του ΣΕΠ, καθώς τον απάλλασσε από την καταβολή τελών χαρτοσήμου σε περίπτωση: α) αποζημιώσεων που καταβάλλονται από τον ΟΛΠ λόγω ενεργοποίησης ποινικής ρήτρας της σύμβασης παραχώρησης, και β) λόγω άλλων ειδών αποζημιώσεων που καταβάλλονται από τον ΟΛΠ, όπως λόγω ζημιών σχετικών με τη σύμβαση παραχώρησης, ή λόγω αθέτησης διεθνών συμβατικών υποχρεώσεων ([3]).

(6) Όσον αφορά ειδικότερα την περίπτωση των αποζημιώσεων που καταβάλλονται από τον ΟΛΠ λόγω ενεργοποίησης ποινικής ρήτρας (δηλαδή της περίπτωσης (α) στην ανωτέρω αιτιολογική σκέψη), η Επιτροπή συμπέρανε ότι το πλεονέκτημα που χορηγήθηκε στον ΣΕΠ συνίσταται στην απαλλαγή του από την καταβολή παγίου τέλους χαρτοσήμου ([4]) σε τέτοιες περιπτώσεις. Το συμπέρασμα αυτό βασίστηκε στην πληροφορία ότι, σύμφωνα με το γενικά εφαρμοστέο πλαίσιο, δηλαδή το πάγιο τέλος χαρτοσήμου ([5]) όπως ερμηνεύτηκε από την εγκύκλιο 44/1987, η ενεργοποίηση συμπληρωματικής συμφωνίας που συνδέεται με σύμβαση η οποία υπόκειται σε ΦΠΑ υπόκειται σε πάγιο τέλος χαρτοσήμου ([6]).

(7) Ωστόσο, στην προσφυγή ακύρωσης της τελικής απόφασης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η Ελλάδα ανέφερε ότι τα πάγια τέλη χαρτοσήμου είχαν ήδη καταργηθεί από το 2001 ([7]), δηλαδή προτού ο νόμος 3755/2009 θεσπίσει τη σχετική απαλλαγή υπέρ του ΣΕΠ.

3. **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ**

(8) Κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας η οποία οδήγησε στην τελική απόφαση, οι ελληνικές αρχές ουδέποτε επέστησαν την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι τα πάγια τέλη είχαν καταργηθεί από το 2001, με το άρθρο 25 του νόμου 2873/2000. Οι ελληνικές αρχές ποτέ δεν ανέφεραν αυτό το γεγονός, παρά το ότι η απόφαση κίνησης της διαδικασίας είχε κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας του άρθρου 108 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ όσον αφορά την απαλλαγή του ΣΕΠ από τέλη χαρτοσήμου *γενικώς* (συμπεριλαμβάνοντας τα πάγια και τα αναλογικά τέλη χαρτοσήμου), απαλλαγή που χορηγήθηκε στον ΣΕΠ με βάση το άρθρο 2, παράγραφος 10 του Νόμου ([8]). Συνεπώς με βάση τις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή όταν υιοθετήθηκε η τελική απόφαση, η Επιτροπή είχε το δικαίωμα να συμπεράνει ότι το άρθρο 2, παράγραφος 10 του Νόμου χορήγησε ασυμβίβαστη κρατική ενίσχυση στον ΣΕΠ εξαιρώντας τον από και τα δύο είδη τελών χαρτοσήμου, δηλαδή και πάγια και αναλογικά, σε περίπτωση καταβολής αποζημίωσης από τον ΟΛΠ στον ΣΕΠ στο πλαίσιο της σύμβασης παραχώρησης ([9]).

(9) Παρά το γεγονός ότι οι ελληνικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή καθυστερημένα ([10]) όσον αφορά τη γενική κατάργηση των πάγιων τελών χαρτοσήμου, η Επιτροπή, δρώντας ως χρηστή διοίκηση και παρά το ότι δεν είναι υποχρεωμένη να τροποποιήσει την τελική απόφαση, επιθυμεί μολοταύτα να τροποποιήσει την τελική απόφαση, ώστε να αντανακλά πλήρως την παρούσα κατάσταση. Πιο συγκεκριμένα, ενόψει του άρθρου 25 του νόμου 2873/2000, η Επιτροπή δεν έχει πλέον λόγους να θεωρεί ότι η απαλλαγή του άρθρου 2, παράγραφος 10 του Νόμου, χορηγεί πλεονέκτημα στον ΣΕΠ στην περίπτωση που ο ΟΛΠ καταβάλλει αποζημιώσεις στον ΣΕΠ λόγω ενεργοποίησης ποινικής ρήτρας της σύμβασης παραχώρησης. Σύμφωνα με τους γενικά εφαρμοστέους κανόνες για αυτού του είδους τις αποζημιώσεις, δεν οφειλόταν τέλος χαρτοσήμου όταν εκδόθηκε ο νόμος 3755/2009. Συνεπώς, η σχετική απαλλαγή από το τέλος χαρτοσήμου δεν χορηγεί επιλεκτικό πλεονέκτημα στον ΣΕΠ και, ως εκ τούτου, από την άποψη αυτή δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.

(10) Δεδομένου ότι η Επιτροπή έλαβε γνώση των πληροφοριών αυτών μόνο μετά την έκδοση της τελικής της απόφασης για την παρούσα υπόθεση, αποφασίζει τώρα, σε πνεύμα χρηστής δημόσιας διοίκησης, να τροποποιήσει την απόφαση της 23ης Μαρτίου 2015 όσον αφορά αυτό το συγκεκριμένο πλεονέκτημα του μέτρου. Η τελική απόφαση δεν τροποποιείται σε καμία περίπτωση όσον αφορά την απαλλαγή του ΣΕΠ από το (αναλογικό) τέλος χαρτοσήμου που οφείλεται στις άλλες περιπτώσεις καταβολής αποζημίωσης από τον ΟΛΠ (δηλαδή στις περιπτώσεις του (β) της αιτιολογικής σκέψης (5) της παρούσας απόφασης).

([1]) Βλέπε άρθρο 2 της τελικής απόφασης
([2]) Άρθρο 2 παράγραφος 10 του νόμου 3755/2009
([3]) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 195-209 της τελικής απόφασης και ιδιαίτερα τις αιτιολογικές σκέψεις 202-205.
([4]) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 201 έως 203 της τελικής απόφασης της Επιτροπής.
([5]) Προεδρικό διάταγμα της 28-7-1931, ΦΕΚ Α239 1931.
([6]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 197 της τελικής απόφασης.
([7]) Σύμφωνα με το άρθρο 25 του νόμου 2873/2000.
([8]) Βλέπε μέρος 4.2.3.8 (αιτιολογικές σκέψεις 194-203) της απόφασης κίνησης επίσημης διαδικασίας.
([9]) Βλέπε επίσης υπόθεση C-390/06, Nuova Agricast EU:C:2008:224, para. 54.
([10]) Για πρώτη φορά με την προσφυγή ακύρωσης της τελικής απόφασης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

4. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(11) Η Επιτροπή αποφάσισε ως εκ τούτου ότι η Ελλάδα δεν χορήγησε κρατική ενίσχυση στον ΣΕΠ με τη μορφή απαλλαγής από την καταβολή τελών χαρτοσήμου σε περίπτωση που ο ΟΛΠ καταβάλει αποζημίωση στον ΣΕΠ λόγω ενεργοποίησης ποινικής ρήτρας της σύμβασης παραχώρησης. Συνεπώς, τροποποιεί την απόφασή της της 23ης Μαρτίου 2015 όσον αφορά αυτή την πτυχή του μέτρου. Όλα τα άλλα συμπεράσματα της προαναφερθείσας απόφασης παραμένουν αμετάβλητα.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Στο έβδομο σημείο του άρθρου 1 της απόφαση στην υπόθεση SA. 28876 σχετικά με τον Σταθμό Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά και την Cosco Pacific Limited (ΕΕ L 269 της 15.10.2015, σ. 93), προστίθεται δεύτερη πρόταση:

«το μέτρο αυτό δεν περιλαμβάνει αποζημιώσεις προς τον ΣΕΠ λόγω ενεργοποίησης ποινικής ρήτρας της σύμβασης παραχώρησης, για την οποία σε κάθε περίπτωση δεν οφείλεται τέλος χαρτοσήμου.»

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ελληνική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 7 Απριλίου 2016.

Για την Επιτροπή
Margrethe VESTAGER
Μέλος της Επιτροπής